

BAB I

BUBUKA

1.1 Kasang Tukang Panalungtikan

Prosés diajar-ngajar mangrupa kagiatan penting sabab ngaliwatan prosés diajar siswa diperedih robah pangaweruhna, kaparigelanana, jeung sikepna kana kaayaan anu leuwih hadé.

Rahman (2006:25) nétélakeun yén diajar téh nya éta hiji prosés usaha anu dipigawé ku hiji jalma pikeun meunangkeun hiji parobahan paripolah nu anyar sacara *menyeluruh*, minangka hasil pangalamanna sorangan dina interaksi jeung lingkungannya.

Lumangsungna prosés diajar-ngajar dipangaruhan ku stratégi pangajaran. Ari stratégi pangajaran mangrupa salahiji bagian tina komponén diajar-ngajar. Dina hakékatna komponén diajar-ngajar téh mangrupa pangaruh, bimbingan, arahan ti hiji jalma anu geus déwasa pikeun budak anu can déwasa supaya jadi déwasa, mandiri jeung miboga kapribadian anu hadé. Kapribadian anu dimaksud didinya nya éta sagala aspek anu geus asak di antarana cipta, rasa, jeung karsana.

Komponén-komponén pangajaran téh ngawengku guru jeung murid minangka subjék diajar, tujuan anu hayang dihontal, bahan ajar, métode, téhnik jeung modél diajar, alat jeung sarana, sumber pangajaran sarta évaluasi. Dina lumangsungna kagiatan diajar ngajar, guru diperedih kudu ngawasa bahan pangajaran, maksudna nya éta guru kudu bisa milih bahan anu luyu jeung tingkat kamampuh siswa sarta bisa nerangkeun éta bahan pangajaran kalawan ngirut minat siswa. Guru kudu parigel milih métode anu luyu jeung kaayaan murid sarta luyu kana aturan jeung tujuan pangajaran, sangkan bisa lumangsung kagiatan diajar-ngajar anu épéktif.

Dina KTSP (Kurikulum Tingkat Satuan Pendidikan), pangajaran basa Sunda di SMP téh ngawengku opat kaparigelan basa nya éta ngaregepkeun, nyarita, maca, jeung nulis. Maca jeung ngaregepkeun mangrupa dua kamahéran basa anu sipatna réséptif, sedengkeun nyarita jeung nulis mangrupa dua

kamahéran basa anu sipatna produktif. Dina prungna prosés diajar-ngajar, éta kaopat aspék kaparigelan basa téh dipiharep mibanda porsi anu saimbang.

Dina pangajaran basa moal bisa dileupaskeun tina sastrana. Antara basa jeung sastra téh miboga tatali anu raket kalawan silih lengkepan boh kana basana boh kana sastrana.

Kecap *sastr*a téh asalna tina kecap Sangsekerta; *sas* jeung *tra*. *Sas* téh akar kecap dina kecap rundayan nu hartina: ngarahkeun; ngajardeun; ngawulangkeun; méré pituduh atawa paréntah; intruksi. *Tra* téh mangrupa kecap ahiran nu biasana nuduhkeun alat; pakakas; sarana (*device*). Upama dihijikeyun jadi ‘sastra’, nu hartina pakakas pikeun ngajar; buku pituduh; buku intruksi atawa buku pangajaran, (Koswara, 2009:3).

Karya sastra téh kabagi kana dua wong nya éta puisi jeung prosa. Ari puisi mangrupa karya sastra anu kauger, sedengkeun prosa mah ditulis dina wong lancaran. Prosá nu gelar dina mangsa heubeul, salahsahijina nya éta dongéng. Rupa-rupa dongéng kayaning fabel, parabel, mite, sagé, jeung legenda. Sedengkeun karya sastra prosa nu gelar dina mangsa anyar, nya éta carita pondok, roman, jeung novél.

Luyu jeung ieu panalungtikan anu dipuseurkeun nya éta lebah dongéng. Rusyana (1978:18) nétélakeun yén dongéng nya éta carita anu umumna parondok sarta di jerona sok aya unsur pamohalan, upama dina jalan caritana, palakuna atawa waktu kajadianna.

Dongéng anu mangrupa salahsahiji karya sastra prosa heubeul ieu perlu diajarkeun di sakola. Pangajaran dongéng aya rengkolna dina KTSP (Kurikulum Tingkat Satuan Pendidikan) widang studi Basa Sunda pikeun SMP kelas VII, kalungguhan pangajaran dongéng aya dina aspék kaparigelan ngaregepkeun jeung maca. Pangajaran dongéng dina aspék ngaregepkeun nya éta dina kompeténsi *Menyimak Pembacaan Dongéng*. Salahsahiji aspék nu bisa dipeunteun dina pangajaran dongéng ieu nya éta dina aspék nganalisis eusi jeung struktur dongéngna.

Struktur téh bisa dihartikeun ayana hubungan anu tetep antara bagian-bagian atawa élémén-élémen anu aya di jerona. Pon kitu deui struktur dongéng nya éta ayana bagian-bagian anu silih pakait dina jero dongéng. Struktur dongéng

téh di antarana téma, palaku, watek, galur, latar, suasana, jeung amanat. Pentingna siswa mikanyaho struktur dongéng nya éta sangkan siswa bisa nyangkem sarta maham kana eusi dongéng. Ku kituna, pikeun mikanyaho tepi ka mana siswa bisa nyangkem eusi dongéng, salasahiji carana nya éta ngaliwatan kgiatan nganalisis struktur dongéng. Ari struktur dina dongéng téh kabagi kana 2 rupa, aya unsur intrinsik jeung unsur ekstrinsik. Ieu panalungtikan leuwih dihususkeun kana nganalisis unsur intrinsikna wungkul. Koswara (2009:90) nétélakeun yén unsur intrinsik dongéng téh ngawengku 1) téma, 2) amanat, 3) galur, 4) palaku, jeung 5) latar, sedengkeun numutkeun Sutrisno (dina Koswara, 2009:14) unsur-unsur intrinsik téh ngawengku téma, plot, struktur ruang, struktur waktu, jeung latar.

Dina pangajaran ngaregepkeun dongéng kapanggih yén masih kénéh loba siswa anu can bisa maham kana eusi dongéng anu geus diregepkeunna. Katitén nalika guru nanya ka siswa ngeunaan eusi dongéng anu diregepkeun, dina kanyataanna éta dongéng téh teu pati bisa kacangkem ku siswa. Loba sababaraha alesan anu ngalantarankeunna, salasahijina bisa tina faktor pribadi siswa sarta kurangna kaparigelan guru ngagunakeun sababaraha stratégi diajar dina nepikeun pangajaran di kelas. Hal ieu nyababkeun suasana diajar di kelas jadi monoton.

Dumasar kana uraian tadi, diperlukeun sababaraha stratégi ngajar pikeun dipaké dina pangajaran ngaregepkeun dongéng. Tujuanna nya éta pikeun nyieun kgiatan diajar ngajar di kelas leuwih produktif. Maka, perlu diayakeun salasahiji métode ngajar anyar. Sakumaha ilaharna guru-guru di sakola ngagunakeun métode ceramah biasa dina ngajarna, nu nalungtik néangan jalan alternatif séjén. Nu nalungtik néangan cara ngajar anu matak teu pikaboseneun, nya éta ku cara ngagunakeun salasahiji modél pangajaran anu luyu jeung pangajaran ngaregepkeun. Modél pangajaran anu rék digunakeun dina ieu panalungtikan nya éta *Cooperative Script*. Ieu modél pangajaran basa dipiharep bisa ngaronjatkeun hasil diajar siswa dina nganalisis struktur dongéng sabada maranéhna ngaregepkeun.

Léngkah-léngkah modél pangajaran *Cooperative Script* di antarana nya éta guru ngelompokkeun siswa duaan-duaan; guru nangtukeun siswa nu kahiji

minangka panyatur, siswa nu kaduna minangka paregep; guru ngaluuarkeun téks matéri pangajaran pikeun dibacakeun; siswa ngaregepkeun; sanggeus bérés ngaregepkeun, siswa di unggal kelompokna silih tukeur informasi ngeunaan matéri nu ditepikeun ku guru; siswa anu tugasna salaku panyatur mikeun informasi nu dipibeunang ku manéhna ka paregep; siswa dina kelompokna silih baganti peran; jeung guru jeung siswa nyieun kacindekan.

Tina léngkah-léngkah éta bisa katitén yén dina modél pangajaran *Cooperative Script* siswa diperedih kudu bisa ngaregepkeun anu hadé. Sabab dina prosésna siswa kudu bisa ngaguar sagala hal anu kapanggih sabada ngaregepkeun, tuluy ngainformasikeun pamanggihna ka batur sakelompokna. Siswa ngagali pangaweruh nu aya dina dirina pikeun dipatalikeun jeung matéri anu geus diregepkeunna. Ieu modél pangajaran gé bisa ningkatkeun daya inget siswa, lantaran dina léngkah-léngkahna aya kagiatan siswa silih tukeur informasi anu dipibeunangna ka batur sakelompokna salaku batur gawé bareng.

Pedaran anu ngabahas perkara ngaregepkeun dongéng kiwari geus loba, boh nu mangrupa artikel boh tina hasil panalungtikan. Panalungtikan anu medar perkara ngaregepkeun dongéng di sakola-sakola di antarana nya éta:

- 1) Kamampuh Ngaregepkeun Dongéng Ngagunakeun Média Audio di Kelas VII SMPN 12 Bandung Taun Ajaran 2008-2009 (Ivan Sufaran, 2009); jeung
- 2) Babandingan Kamampuh Ngaregepkeun Dongéng Siswa Kelas VII SMPN 45 Bandung Ngagunakeun Média Langsung jeung Média Teu Langsung (Riesty Prawisda Santrie, 2010).

Saperti panalungtikan anu disebutkeun tadi, ieu panalungtikan gé sarua baris nalungtik hasil diajar siswa dina ngaregepkeun dongéng. Panalungtikan tadi ngagunakeun modél jeung media pangajaran anu bédá. Ku sabab tacan aya nu medar perkara ngaregepkeun dongéng ngagunakeun Modél *Cooperative script*, ku kituna perlu dilaksanakeun panalungtikan anu judulna Modél *Cooperative Script* dina Pangajaran Ngaregepkeun Dongéng (Ékspérimén Kuasi di Kelas VII B SMPN 1 Cisompet Kab. Garut Taun Ajaran 2012/2013).

1.2 Watesan jeung Rumusan Masalah

1.2.1 Watesan Masalah

Watesan masalah dina panalungtikan kacida pentingna énggonging nangtukeun panalung tikan leuwih museur kana tujuan. Sangkan teu lega teuing ambahanana, masalah dina ieu panalungtikan baris diwatesanan. Ieu panalungtikan leuwih museur kana pangajaran ngaregepkeun dongéng parabel anu ngagunakeun modél *Cooperative Script* pikeun ningkatkeun hasil diajar nganalisis struktur dongéng wangun unsur intrinsikna wungkul, anu ngawengku téma, palaku, pasipatan, latar (séttting), galur, jeung amanat. Jadi, watesan masalah dina ieu panalungtikan nya éta modél *Cooperative Script* dina pangajaran ngaregepkeun dongéng parabel pikeun nganalisis unsur intrinsikna ka siswa kelas VII B SMP Negeri I Cisompet Kab.Garut Taun Ajaran 2012/2013.

1.2.2 Rumusan Masalah

Rumusan masalah dina ieu panalungtikan diantarana saperti ieu di handap.

- 1) Kumaha hasil diajar nganalisis struktur dongéng siswa kalawan ngagunakeun Modél pangajaran *Cooperative Script*?
- 2) Naha modél pangajaran *Cooperative Script* bisa ningkatkeun hasil diajar nganalisis struktur dongéng siswa?
- 3) Naha aya bédha anu signifikan antara hasil diajar nganalisis struktur dongéng siswa saméméh jeung sabada ngagunakeun modél pangajaran *Cooperative Script*?

1.3 Tujuan Panalungtikan

Dina unggal panalungtikan tangtu miboga udagan. Ieu panalungtikan miboga udagan, nya éta pikeun ngadéskripsikeyun:

- 1) hasil diajar nganalisis struktur dongéng siswa kalawan ngagunakeun Modél *Cooperative Script*;

- 2) ningkat atawa henteuna hasil diajar nganalisis struktur dongéng siswa kalawan ngagunakeun modél pangajaran *Cooperative Script*; jeung
- 3) bédana anu signifikan antara hasil diajar nganalisis struktur dongéng siswa saméméh jeung sabada ngagunakeun modél *Cooperative Script*.

1.4 Mangpaat Panalungtikan

1) Mangpaat teoritis

Sacara téoritis ieu panalungtikan dipiharep bisa méré rujukan pikeun guru sangkan leuwih parigel dina ngagunakeun rupa-rupa modél pangajaran nalika nepikeun matéri pangajaran di kelas.

2) Mangpaat praktis

Ku ayana ieu panalungtikan, dipiharep bisa méré rujukan yén modél pangajaran *Cooperative Script* téh bisa diterapkeun dina pangajaran ngaregepkeun dongéng. Hal ieu téh nambahán kaweruh pikeun lembaga-lembaga atikan dina usaha ngaronjatkeun mutu pangajaran di sakola, hususna pangajaran Basa jeung Sastra Sunda, sarta ngaliwatan pangajaran dongéng dipiharep bisa nanjurkeun ajén-ajén budaya Sunda nu aya di masarakat.

1.5 Sistematika Nyusun Skripsi

A. Bagian Awal

1. Lembar judul
2. Lembar pengesahan skripsi
3. Pangajap
4. Tawis Nuhun
5. Abstrak
6. Daptar Eusi
7. Daptar Tabel
8. Lampiran-lampiran

B. Bagian Eusi

BAB I BUBUKA

1. Kasang Tukang Panalungtikan
2. Watesan jeung Rumusan Masalah
3. Tujuan Panalungtikan
4. Mangpaat Panalungtikan
5. Sistematika Nyusun Skripsi

BAB II KAJIAN TIORI

BAB III MÉTODOLOGI PANALUNGTIKAN

1. Sumber Data Panalungtikan
2. Metode Panalungtikan
3. Desain Panalungtikan
4. Wangenan Operasional
5. Instrumén Panalungtikan
6. Prosédur Panalungtikan

BAB IV HASIL PANALUNGTIKAN JEUNG ANALISIS DATA

1. Déskripsi Data Hasil Panalungtikan
2. Analisis Data

BAB V KACINDEKAN JEUNG SARAN

1. Kacindekan
2. Saran